

Информация за изпълнение на етап на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на научни изследвания – 2017 г.
Основна научна област:
Хуманитарни науки
№ на договор:
ДН/20/9/11.12.2017 г.
Начална и крайна дата на проекта:
11.12.2017 г. – 10.12.2020 г.
Заглавие на проекта:
„Балканските езици като еманация на етно-културната общност на Балканите (типология на глагола)“
Базова организация:
Софийски университет “Св. Климент Охридски”
Партньорски организации:
Няма
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Доц. д.ф.н. Борис Димитров Вунчев
Общ размер на отпуснатото финансиране за първи етап:
59152.65 лв.
Интернет страница на проекта (ако има такава):
www.verb-categories.com
Научни публикации по проекта:
1. Михайлова, Б., Н. Кръстев. Диахронно развитие и същност на съвременните наклонения в индоевропейските езици. // Чуждоезиково обучение, 2018, 45.5, 485–496. https://foreignlanguages.azbuki.bg/languages/foreignarticle2016-3/5-xlv-2018/#art02
2. Алексова, К. Косвени евиденциали и степени на достоверност (върху материал от българския език. // Езиков свят, 2018, 16.2, 133–141. http://ezikovsvyat.com/images/stories/last-11.2018/17_Aleksova_pp.133-141_17.pdf
3. Tarpomanova, E. Aspectual and Temporal characteristics of the Past Active Participles in Bulgarian – a Corpus-based Study. // Proceedings of the Third International Conference Computational

Linguistics in Bulgaria (CLIB 2018), 27 - 29 May 2018, Sofia, Bulgaria, 2018, 69-78.

https://dcl.bas.bg/clib/wp-content/uploads/2018/07/CLIB_2018_Proceedings_v2_final.pdf

4. Asenova, P., X. Μάρκου. Διαγλωσσική παρουσίαση της τεκμηριωτικότητας στις βαλκανικές γλώσσες. // Μελέτες για την Ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 39ης Ετήσιας Συνάντησης Εργασίας του Τομέα Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ., 2019, 161-177.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_39_161_178.pdf

5. Tarpomanova, E., B. Mihaylova & N. Krastev. Emotions in Grammar: Fear in the Balkan Languages. // Балканский тезаурус: коммуникация в сложно-культурных обществах на Балканах. Отв. ред. И. А. Седакова, ред. М. М. Макарецев, Т. В. Цивьян. Москва: Институт славяноведения РАН, 2019, 68-74.

https://inслав.ru/sites/default/files/2019_balkanskije_chtenija_15_tarpomanova_mihaylova_krastev.pdf

6. Марку, X. Концепцията за глаголния вид в гръцкото езикознание: развой и основни проблеми. // Съпоставително езикознание, 2019, 44.1, 45-57.

7. Джонова, М. Страдателният залог в устната реч. // Проблеми на устната комуникация. Т. 11. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2018, 357-368.

8. Алексова, К., Е. Търпоманова. Презумптивът в българския и румънския език. // Лингвистични проблеми I/1. Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2019, 106-116.

Описание на очакваните резултати по проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Очакваните резултати, свързани с ново знание и практическо прилагане или решаване на социални проблеми, са следните:

1. Чрез очертаването на общи, характерни за балканския езиков съюз езикови средства за изразяване на семантични глаголни категории аспектност, модалност, темпоралност, диатеза и евиденциалност, проектът ще спомогне за решаването на важни социално-психологически проблеми, каквито са отсъствието на идея за свързаност и общност между балканските народи и дълготрайно насажданите и практикувани отрицателни стереотипи и предразсъдъци спрямо Другия на Балканите.

2. По отношение на придобиването на нови знания реализираната научна продукция в хода на проекта ще има приносен характер в балканското и общото езикознание, тъй като до този момент подобно мащабно изследване върху глаголната проблематика в езиците от балканския езиков съюз не е извършвано. Проектът ще издигне на ново ниво балканистичните изследвания, ще демонстрира възможностите за съвместна работа на лингвисти от различни балкански страни в дух на толерантност, сътрудничество и свободна съзидателност.

3. След завършването на проекта ще се открие възможност въз основа на създадения модел в хода на проекта и на неговата методология да се провеждат и в бъдеще мащабни лингвистични и лингвокултурни изследвания върху езиците от балканския езиков съюз (български, гръцки, албански и румънски).

4. Практически аспект, свързан с разширяването на социалния и културен кръгзор на народите от Балканския полуостров, би имало приложението на резултатите от проекта в полето на теорията и практиката на превода. Научната продукция от проекта би спомогнала за повишаване на професионалното равнище на преводачите от един език на друг език в рамките на балканския езиков съюз (български-гръцки, албански-румънски, румънски-гръцки и пр.). От друга страна, изучаването и систематизирането на спецификите в глаголните системи на отделните балкански езици има пряко приложение в чуждоезиковото обучение, тъй като ще улесни изучаването на балканските езици от хора с роден език друг балкански

език. Описани методологично в рамките на този проект, структурите от изучавания език ще могат да се съотнесат към структурите от родния и така да бъдат по-лесно и по-ефективно усвоени.

Членове на научния колектив

Организации/участници¹	Бележка²
Базова организация:	
Софийски университет „Св. Климент Охридски“	
Ръководител на научния колектив	
Доц. д.ф.н. Борис Вунчев	
Участници:	
1. Проф. д.ф.н. Петя Асенова	
2. Проф. д.ф.н. Мирена Славова	
3. Проф. д-р Красимира Алексова	
4. Доц. д-р Екатерина Търпоманова	
5. Доц. д-р Биляна Иванова	
6. Доц. д-р Марина Джонова	
7. Доц. д-р Елена Чаушева	
8. Доц. д-р Елия Маринова	
9. Гл. ас. д-р Христина Марку	
10. Гл. ас. д-р Никола Кръстев	ПД
11. Д-р Даниел Томов	ДО

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).

Постигнати резултати от изпълнението на проекта и кратък анализ на тяхната приложимост (до 1 стр. в рамките на полето по-долу)

Проектът има за основна цел да допринесе за изтъкването на тази свързваща роля на българския език по отношение на останалите езици от балканския езиков съюз, конкретно в една изключително интересна и важна област от езиковото изразяване, а именно няколко ключови семантични категории, които се изразяват чрез глаголната лексика или чрез фраземи с глаголна опора: аспектиалност, модалност, темпоралност, диатеза и евиденциалност.

През първия етап на проекта бяха публикувани осем научни публикации на теми като диахронно развитие и същността на съвременните наклонения в индоевропейските езици, косвените евиденциали и степени на достоверност (върху материал от българския език), аспектиалните и темпорални характеристики на миналите активни причастия в български, евиденциалността в балканските езици, концепцията за глаголни вид в гръцкото езиковедие, страдателния залог в устната реч (български език) и презумптивата в българския и румънския език. Предадени са за печат девет научни публикации върху античната диатеза и нейните метаморфози във възрожденските граматиките на българския език, евиденциалността в езиците от балканския езиков съюз, футура и модалността в романските и славянските езици, бъдещата ориентация в адвербиалните изречения в балканските езици, семантиката и употребата на футурните конструкции в граматиките на простионародния гръцки и на новобългарския (XVI - XIX в.), оптативността в български и новогръцки език и наклонения и модалност в новогръцкия език. Изработени са и осем студии върху глаголната система в праиндоевропейския език, аспектиалността и темпоралността в български, албански и румънски, върху медиума и рефлексива в балканските езици и върху модалността в български с общ обем от 410 стандартни страници.

Публикациите представляват изцяло нови научни изследвания с приложимост както във фундаменталното знание, така и в конкретни изследвания върху глаголните категории аспектиалност, темпоралност, модалност, евиденциалност и диатеза в балканските езици или в чуждоезиковото обучение.

